

Krwawiąca róża słowa

(Dokończenie ze strony 19)

Najbardziej przejmujące w swej wymowie są wiersze z motywami najbliższymi doświadczeniom codzienności autorki, czyli temu, czemu poświęca się ona od lat: ludziom dotkniętym niepełnosprawnością (to dotyczy także jednego z jej synów). Przykładem wiersz bez tytułu ze znamieną dedykacją: „Matce, która z niepełnosprawnym dzieckiem wyskoczyła z wieżowca”, a w nim obrazek niejako „z tamtej strony”:

*Panie, oto jestem,
służebnica Twoja z moim synem
– nie zostawiłam go na wyspie,
nie chcę, by w labiryncie życia
błąkał się i po omacku
szukał dłoni matki,
żebrzał o miłość,
może o chleb...*

Albo jak w innym, też beztytułowym wierszu, gdzie najpierw jest portret współczesnego obłudnika krzyczącego, że nie jest Judaszem, a potem dramatyczne pytanie: „dlaczego / omijasz z daleka / bezdomnego w łachmanach / i odwracasz głowę / od kaleki na wózku (...) żebrzącego dziecku / każesz iść do mamy”. I znów apostrofa: „przyjrzyj mu się / czyżbyś nie poznał / – to Chrystus / zszedł z krzyża”.

Rzeczywistość codzienna jest bulwersująca, wykoślawiona, więc smutna. Poetka albo ją wytyka poprzez gorzką kpinę, albo ją przedstawia w mrocznych obrazach. „Spojrzeć prawdzie w oczy / bardzo trudno”, ale tylko w ten sposób, a nie przez znieczulicę można wykrzesać odrobinę nadziei i optymizmu. Może ta nadzieja jest w słowie, w poezji? Przecież „kiełkujące myśli (...) w krzyku oczekiwania / urodziły słowo” – wtedy, gdy „na początku była cisza”... Stąd kolejne wezwanie:

*Poezji się nie lękaj
raczej przed nią klękaj
jak przed powszednim chlebem (s. 43),*

albowiem poezja to „słowo, co w sercu / wolność wyzwala”.

Optymizm poetki przebija się przez te wiersze raczej z trudem, ich mroczność, gorycz życia i niepokój nie są unicestwiający, to nie jest poezja nihilistyczna. Umiłowanie życia, wprowadzenie naszpikowanego wertepami, cierpieniem i lękiem przed nieznaną przyszłością, jest silniejsze od bólu istnienia. Portret człowieka ukazany w tej poezji daleki jest nie tylko od zachwyty, ale nawet od poziomu tolerancyjnej akceptacji. A jednak człowiek tu przedstawiony nie jest li tylko nosicielem zła, nierzadko odwrotnie – dobra. Współczesność dająca priorytet prostactwu, cwaniactwu i ignorancji wobec piękna i uczuć wyższych, nie wytrzebiła w nim jeszcze wrażliwości. Jak zatem nie ulec naporowi blichtru naszych czasów, jak odrodzić w sobie i bliźnich człowieczeństwo? Marianna Przewoźnik odpowiada:

*Zatrzaśnięte serca
otwiera się
kluczem miłości*

(„Klucz”)

Pozostaje tylko przywrócić temu pojęciu jego szlachetną semantykę – prawdziwego

uczucia, jako że dzisiaj znaczy ono najczęściej plugastwo. I to zadanie musi wziąć na siebie także poezja.

RAFAŁ ORLEWSKI

Marianna Przewoźnik, „Róża na śniegu”. Wydawca: Nauczycielskie Stowarzyszenie Kulturalno-Oświatowe NASTOK w Piotrkowie Trybunalskim oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Tomaszowie Mazowieckim. Wydanie pierwsze, Tomaszów Mazowiecki 2009, s. 104.

Anna Nogaj

Ostatni lot

Tu 154 trzymał się życia do końca
jednym skrzydłem chwycił drzewa
które nie sprostały

i przechylał się coraz mocniej ku wieczności
a chciał tylko ominąć pas śmierci
lecz gęsta mgła lepkimi palcami
wciągała rozpaczliwie
już do innej przystani

coraz ciaśniej
niebo rozpękło się ogniem

wyrwani
ze snu smoleńskiego lasu
szli

a przed nimi
podążał milczący baranek

Mirosław Pisarkiewicz

Beatrycze na koncercie

Beatrycze na rozchybotanym krześle
oparta o równie stary stół
z czasów młodości jej pradziadków
zasłuchiwała się w dźwięki gitary
człowiek
który przedstawił się
że jest slammerem
śpiewał ciepłym głosem niemodnego Stachurę
i bieszczadzkie ballady

chwila uwięziona dobrowolnie
w muzycznej piwnicy
zatrzymuje czas
chowa go na półkach kredensu
zatapia w szklankach bursztynu
i doprawia apetytem poezji

Beatrycze dziwi się
że w prozaicznym świecie
przez który codziennie się przedziera
w drodze do pracy
w drodze z pracy
w drodze po zakupy
w wędrówce z workiem odpadków
w pojedynku z sobą
jest tylu chętnych do słuchania wierszy
dotykania drżenia strun

przesuwając szklankę w stronę świecy

cieszy się dźwiękami wieczoru

i na chwilę odrywa się od drogi
gubiąc wiatr

Biblioteka Beatrycze

Beatrycze chodzi z opuszczoną głową
aby nie przywiązywać się do świata
nie przyglądać się jego szczegółom
ani dobru ani złu
pochyla się nad stronicami
z biblioteki ogarniającej coraz większe
połacie mieszkania
czyta zdania Dalajlamy Tenzina Gjaco
chcąc dowiedzieć się kim jest
studiuje Mistra Ekharta
by dojrzeć do tego
kim ma nie być
grzbiety książek prowadzą ją
do zrozumienia siebie

ale Beatrycze
mimo to nie wie
czy rozumiejąc siebie
idzie w dobrą stronę

coraz częściej zastanawia się
czy istnieje dobra strona
i czy jakakolwiek istnieje
gdy świat jest kulą

wychyla kolejną filiżankę
chłodnej mięty

obserwuje przez moment
refleks słońca na biurku
i bierze do ręki monochromatyczny tomik
z wierszami nieznanego poety

biblioteka milknie
przyglądając się Beatrycze
zatopionej w feerii zacytowania

Koniec świata

Beatrycze nie myśli o końcu świata
ani nawet własnym
pochłania ją codzienność
praca
gotowanie
zakupy
sprzątanie
mycie okien
aby lepiej widzieć rzeczywistość

kiedyś czytając Hoimara von Diturtha
zastanawiała się
...skoro na początku był wodór
to czy będzie też w chwilach ostatecznych...

Beatrycze zna przepowiednie Nostradamusa
i mity o Dolinie Jozafata
ale nie martwi się nimi

wierzy
w predestynację świata do trwania
zwyczajnie ... w świat

